

i u posluchačů. Cyklus stojí na počátku Dvořákova vrcholného období. Hýří náladovou barevností, má v sobě radost i tragiku, humor i melancholii. Po výrazové stránce je nesmírně vděčný a Pavol Breslik toho naplno využívá. Kolik živelné energičnosti vkládá např. do písně *Aj! Kterak trojhranec můj*, aby tím účinněji vyzněl nostalgický vzdor následující *A les je tichý kolem kol*. Silný zážitek z celého svého dvořákovského CD pak završí vzorně přednesenou poslední písní *Dejte klec je-strábu*. Cigánské melodie jsme zvyklí slyšet v nejrůznějších podání mužských i ženských hlasů, ale právě nahrávky, jako je tato, nám připomenou, že dílo bylo skladatelem původně určeno pro tenor, a tak také působí nejsilněji.

Velký podíl na úspěchu nového CD má i klavírní doprovod Breslikova stálého spolupracovníka **Roberta Pechance**. Se zdarem se vyrovnal se všemi nástrahami, které se skrývají především v cyklu *Cypřiše*. Klavírní part tam občas nesleduje zpěvní linku, ba, místy jde proti ní, vytváří samostatnou náladovost, využívá zvukomalebnosti (viz např. píseň *Na horách ticho*). Ve Večerních písních a zejména v Cigánských melodiích už je provázanost hlasu a klavíru pracovanější a kompaktnější. Výraznost Pechancova vkladu je tak zřejmá, že přesahuje termín „klavírní doprovod“, takže se dá říci, že je na celé nahrávce Breslikovi rovnocenným partnerem.

ART PETRA PRODUCTION
Omar Rojas, Jan Škrdlík:
Sanz Briz
Richard Wilson – recitace

Omar Rojas – kytara, Brněnští komorní sólisté (Pavel Fajtl, Jiří Klecker, Dimitr Mitev, Ondřej Plhal, Vítězslav Zavadilík – housle, Jakub Kamenškových, Miroslav Kovář – viola, Michal Tuček – violoncello, Jiří Šícha – kontrabas)
Nahráno 4. 2. 2017 v kostele Českobratrské církve evangelické v Miroslavi, zvuková režie Jiří Klement a Alan Crumpler.
Celkový čas 18:47

➤ Jaroslav Someš

Jsou činy, které mají být připomínány. Jsou jména, která nemají být zapomenuta. Patří k nim lidé, kteří se v letech 2. světové války zasloužili s velkou statečností o záchranu svých bližních, jimž pro jejich židovský původ hrozila záhuba. Takové čestné místo v dějinách 20. století patří např. u nás dobře známému Siru Nicholasi Wintonovi, švédskému diplomatovi Raoulu Wallenbergovi, portugalskému šlechtici Aristidovi Sousa Mendesovi nebo čínskému diplomatovi Ho Feng Shanovi. Anebo španělskému diplomatovi Ángelu Sanz-Brizovi, kterému se dostalo přezdívky *Anděl z Budapešti*, protože v roce 1944 zachránil hromadným vydáváním cestovních dokladů život 5200 maďarských Židů. Právem mu potom stát Izrael udělil – stejně jako mnoha jiným – čestný titul *Spravedlivý mezi národy*.

Sanz-Brizův příběh zaujal českého violoncellistu, básníka, spisovatele, hispanistu a muzikologa *Jana Škrdlíka* natolik, že ho zpracoval jako poému, nazvanou *Sanz Briz a úsměv v hlubinách času*. Poprvé ji představil v rámci Týdne židovské kultury v roce 2013 v Brně. Zařazoval ji pak do programu svých recitálů a o dva roky později vznikla také její studiová nahrávka v podání herce Alfréda Strejčka. Poéma byla přeložena do několika světových jazyků a vzbudila v zahraničí velký ohlas. Dočkala se i několika zhudebnění. Nejprve na její slova napsal melodram americký skladatel Hayden Wayne a po něm hned ve dvou verzích, španělské a anglické, mexický skladatel a kytarista *Omar Rojas*.

Jeho „melodram pro recitátora, kytaru a smyčce v devíti tirádách“ *Sanz Briz* byl poprvé uveden v kostele Českobratrské církve evangelické v Miroslavi v létě 2016. Na podzim téhož roku zazněl v podání Richarda Wilsona v Shire Hall v anglickém Herefordu. A v únoru 2017 se uskutečnila nahrávka anglické verze Rojasova díla opět v miroslavském kostele.

Úvod melodramu připomene biblické „Na počátku bylo slovo“ – je to slovo, které zazní jako úder, bez jakéhokoli hudebního doprovodu. Předznamená, že v celé skladbě bude mít slovo dominantní úlohu. Hudba se přidá později, jaksi nesměle, a vytvoří mu zprvu pouhý podkres. Teprve pak se začne samostatně rozvíjet. Místy se se slovem střídá, místy ho dokresluje. Škrdlíkův verš má trochejskou tendenci, pracuje s repeticí, což napodobuje i hudba (např. opakováním cellového motivku). Nástroje se často uplatňují sólově; to platí především pro kytaru. Klepáním na tělo kytary je navíc zesilován pocit naléhavosti textu. Ve druhé polovině skladby hudba vyjadřuje proměnlivost nálad (např. náznak smutečního pochodu, dramatické scherzo), aby v závěru „vyjádřila nevyjádřitelné“, tak jak to jen hudba umí, a doslova se „rozplynula“.

Z každého taktu je znát citlivý přístup **Brněnských komorních sólistů** v čele s jejich uměleckým vedoucím **Pavlem Fajtlem**. Kytarového partu se ujal sám skladatel **Omar Rojas**. Recitátor **Richard Wilson** se oprostil od běžné civilnosti slovního projevu. Pochopil, že by byla jak proti Škrdlíkovým veršům, tak proti Rojasově hudbě, a především proti závažnosti samotného tématu. Text poémy Wilson přednáší od počátku ve značném citovém nasazení, a přitom má stále ještě dostatek sil stoupat ve svém projevu výš, až k místům vnitřní exaltace. Vedle vlastního podání oceníme také, že z jeho úst zní angličtina krásná a libozvučná. Rojasův a Škrdlíkův melodram *Sanz Briz* není dílo rozsáhlé, je to ani ne dvacetiminutová miniatura. Jde však o dílko velké účinnosti, které si rozhodně zaslouží pozornost.

RADIOSERVIS CR0910-2

František Benda:
Flute Sonatas
Roman Novotný – flétna, Jana Boušková – harfa, Aleš Bárta – cembalo, Jan Keller – violoncello
Nahráno ve Studiu Domovina, Praha, březen a duben 2014 (CD 1) a ve Studiu 1 Českého rozhlasu, Praha, listopad a prosinec 2016 a leden 2017 (CD 2), hudební režie Jiří Gemrot, zvuková režie Miroslav Mareš (CD 1) a Zdeněk Žoček (CD 2).
Celkový čas 91:40

➤ Rafael Brom

Dvoudiskové album s flétnovými sonátami slavného českého exulanta *Františka Bendy* přináší soubor pěti sonát pro flétnu v provedení **Romana Novotného** s doprovodem harfy **Jany Bouškové** a soubor čtyř sonát pro flétnu s doprovodem bassa continua, které realizovali **Aleš Benda** – cembalo a **Jan Keller** – violoncello. Buklet alba nabízí pojednání o Bendových flétnových sonátách od Václava Kapsy, kde zjistíme, že jedna ze sonát – opus 3 č. 1 nahaná na prvním disku není nejspíše dílem uvedeného autora, nýbrž některého z mladších příslušníků rodiny – autorství je zpochybněno, nikoli však vyvráceno, a je tedy součástí nahrávky. Celý projekt měl dlouhý proces, od nápadu k realizaci uběhlo drahé let a lze tedy očekávat, že kvalita nahrávek bude nesporná.

V prvním souboru a v první části cyklu zahajuje Roman Novotný úvodní *Adagio Sonáty C dur (Lee III-6)* neobyčejně citlivě a skutečně s příkladnou pozorností a zároveň vnímáme harfový hlas jako nikoli pouze do-